п III 34

Примерак 12 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 3.20 пенга,
тромесечна: 9.20 пенга

Год. III. Ујвидек, среда, 14 април 1943 Број 82

Претспреме за одлучну битку у Тунису

У Атланском Океану немачке подморнице потопиле су 183.500 тона непријатељског бродовља

На Источном фронту ништа ново

Немачка врховна команда саопштава из Главног штаба:

На Источном фронту дан је — поред локалне ратне активности — углавном прошао мирно. Јаке јединице ваздухопловства нападале су на многим местима фронта и у позадини непријатеља положаје, транспорте трупа, базе резерви, железничке циљеве и ваздухопловне базе.

У Тунису наши покрети настављају се по плану северно од линије Кеируан-Сус. Наше заштитнице успориле су напредовање непријатеља. Ваздухопловство је успешно штитило покрете немачко-италијанских чета и прошле ноћи са добрим успехом бомбардовало је бродарске циљеве и магацине са резервним материјалом у пристаништу Боне.

Немачки контраподморнички ловци потопили су у Средоземном Мору две непријатељске подморнице.

У ноћи између понедеоника и уторника непријатељски авиони извршили су напад експлозивним и запаљивим бомбама на неколико места у Источној Пруској, у првом реду против Кенигсберга. Било је штете у квартовима за становање, болницама и у згради Универзитета.

Изнад окупираних територија и у области норвешких обала оборили смо четири непријатељска авиона.

ВАНРЕДНИ НЕМАЧКИ ИЗВЕШТАЈ

Немачка Врховна команда из Главног стана саопштава да су немачке подморнице напале један конвој натоварен до врха, који је пловио за Енглеску. Потопиле су 21 брод са запремином 183.500 бруто тона, а 6 других бродова је погођено торпедом.

Берлински званични коментари састанка у немачком Главном стану

Берлин, 13 април. (БТ) — У вези са разговорима који су вођени у немачком Главном стану један спикер Вилхелмштрасеа дао је као допуну изјаву да уствари треба да се зна о чему је реч и шта је важно. Израз да ће се чврстом одлучношћу наставити борба до крајње победе, није празна реч и фраза.

Лако се може утврдити — рекао је спикер — какви чиниоци стоје на страни држава Тројног споразума. Поред ратне производне способности Европе, стоји на расположењу и онај део Русије, који располаже неисцрпним сировинама као и источноазиски простор.

Спикер је надаље рекао: Природно је да непријатељ располаже са јаким могућностима, али резерве сила Осовине налазе се на лицу места и док је непријатељ принуђен да све довлачи из великих даљина и под тешким околностима. Ова велика удаљеност можда ће бити још јачи фактор ратовођству сила Осовине. У вези са ситуацијом у Тунису спикер је изјавио да су један од главних предмета разговора вођених између Хитлера и Мусолинија били актуелни војни догађаји и њихове могуће последице.

ИНСПЕКЦИЈА ГЕНЕРАЛА ФРАНКА

Мадрид, 13 април. — (ДНБ). Генерал Франко кренуо је у понедељак увече на петодневно инспекционо путовање по Северозападној Шпанији. Каудиљо одржаће том приликом важна саветовања са претставницима оружане силе и странке, а том приликом свечано ће предати употреби неколико већих грађевина и путева.

Ситуација на Далеком Истоку

Берлин, 13 април. — (ДНБ). Према једној вести из Токиа ваздушне снаге јапанске ратне морнарице испред Нове Гвинеје потопиле су један разарач и 4 транспортна брода а уништиле 49 непријатељских авиона. На јапанској страни изгубљено је 6 авиона.

Осим тога јединице поморског ваздухопловства извршиле су у понедељак код Порт Моресбиа напад на један аеродром и на бродове. Потопљен је један непријатељски транспортни брод. У ваздушним борбама јапански авијатичари оборили су 28 непријатељских авиона, а велики број авиона уништили на земљи. Током овог подухвата Јапанци су изгубили 5 авиона, који су се сручили на циљеве.

Према једној другој вести ДНБ-а из Токиа јапански авиони 11 априла извршили су нови напад на аеродром у Читагонгу. Уништено је или запаљено 9 непријатељских авиона. Сви јапански авиони вратили су се неоштећени у своје базе.

СЕДНИЦА ПАРЛАМЕНТА

Будапешта, 13 април. (МТИ) — Данашњу седницу Парламента отворио је у 10.20 часова пре подне претседник г. Ташнади Нађ Андраш. По парламентарном обичају поново је прочитан Регентски Акт о закључењу четврте парламентарне сесије и отварању пете сесије. Читање Акта чланови Парламента саслушали су стојећи. Парламент је узео на знање Регентски Акт и исти је ради проглашења упућен Горњем дому.

Министар претседник потоме је поднео извештај издат од стране Министарства а на основу овлашћења XX зак. чл. 1941 о припојењу територија матери земљи и уједињењу са земљом. Извештај је ради претходне студије и подношења извештаја упућен комисији Министарства пољопривреде.

После неколико предлога Министра претседника и Министра финансија следовао је по дневном реду избор два претседника Парламента мајордомуса и записничара. За потпретседнике поново су изабрани витез Терш Тибор и Круди Ференц, а за мајордомуса Путноки Мориц. За бележнике изабрани су Арваи Арпад, Боцонади Собо Имре, Хала Роберт, Инце Ангал, Мочари Еден, Њилаш Ференц, Порубски Геза, Седер Јанош, Турански Пал и Вамош Јанош. Заменик Сабо Ђула.

После обављеног избора потпретседник витез Терш Тибор прогласио је да је сесија отворена. Предложио је да се седнице Парламента — уколико се не учини друго расположење — одржавају радним даном и почињу у 10 часова пре подне. Седнице ће трајати по четири часа. Интерпелације ће се подносити једанпут недељно у среду, после завршеног дневног реда. Парламент је прихватио предлог претседника.

Следећа тачка дневног реда био је избор појединих одбора и попуњавање заменика земаљских одбора.

Питање источно-европских граница

Стокхолм, 13 април. (Трансконтинентпрес) — Према лондонском дописнику »Дагес Нихетера«, Идн је приликом посете Вашингтону постигао у великој мери приближавање схватања Лондона и Вашингтона по питању источно европских граница.

Дописник пише од речи до речи: »У Лондону верују да су Рузвелт и Идн дошли до убеђења да принципијелно признају захтев Русије у погледу такве западне границе која би одговарала постигнутим руским границама пре немачког напада.

Из тога произилази да би делови Бесарабије и Буковине као и балтичке државе биле враћене Совјетској Унији док би финско—руска граница била утврђена по линији мира у Москви. Може се рачунати дакле с тим да је томе руском захтеву удовољено како у Лондону тако и у Вашингтону.

КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗНИКА ЗАКАЗАНА ЗА 27 АПРИЛ ОДЛОЖЕНА ЗА 18 МАЈ

Вашингтон, 13 април. — (БТ). За претседника исхранбене конференције која је од 27 априла одложена за 18 мај именован је амерички судија Марвин Џонс.

Сједињене Државе на конференцији заступаће пет изаслатих претставника. Као место конференције одређен је хотел Вирџинија у Хот Спрингу. Америчка влада је овај хотел већ изнајмила. У њему ће бити смештене све делегације Савезника.

ПРЕД БРАЗИЛИЈАНСКОМ ОБАЛОМ ПОЈАВИЛЕ СЕ НЕМАЧКЕ ПОДМОРНИЦЕ

Берлин, 13 април. — ДНБ објављује ванредни извештај лондонског „Тајмса" да се дуж бразилијанских обала појавиле немачке подморнице. У овим водама бразилијански бродови врше превоз ратног материјала за савезнике. Послати су британски обалски авиони да уклоне немачке подморнице.

НЕПРИЈАТЕЉСКИ АВИОНИ БОМБАРДОВАЛИ КЕНИГСБЕРГ И ИСТОЧНУ ПРУСКУ

Берлин, 13 април. — (ДНБ). Непријатељски авиони у ноћи 13 априла извршили су напад на нека места источне Пруске а нарочито на унутрашњи део града Кенигсберга. — Непријатељски авиони бацили су експлозивне и запаљиве бомбе у квартове за становање, болнице и универзитет где су настале штете.

ГЕНЕРАЛ ВИЛСОН У ТУРСКОЈ

Софија, 13 април. — (Трансконтинентпрес). Према извештају анкарског дописника софиског листа „Реч“ амерички генерал Вилзон у току своје посете Турској претресао је питање наоружања Турске. По жељи турске владе нису додирнута политичка питања. У Турској се сазнало да упркос ове жеље енглеска пропаганда је искористила посету генерала Вилзона а шта више увела је у ту интригу и совјетску агенцију Тас.

ПРЕТСЕДНИК АУСТРАЛИЈАНСКЕ ВЛАДЕ КОД РУЗВЕЛТА

Вашингтон, 13 април. — (БТ). Претседник Рузвелт у понедељак водио је разговор од пола часа са аустралијанским министром претседником Евартом. Потом је министар претседник водио разговоре са Хари Хопкинсом.

Кроз штампу

Јасан пут Мађарске

„Фелкишер Беобахтер“ доноси подужи уводник под насловом „Јасан пут Мађарске“ из пера д-ра Роснебергера. Писац, поводом друге годишњице Балканског похода, расматра југоисточну политику Мађарске, и на врло пријатељски начин подвлачи њен јасан пут на страни сила Осовине. Описавши догађаје из год. 1938—40, аутор чланка истиче: „Тако се, у појачаној мери, испоставио јасан став: мађарска влада није бескорисно употребила обе прошле године, изграђујући и утврђујући свој ратни удео на страни Рајха. Оно што интересује с обзиром на припојење Јужног краја, као непосредна последица догађаја од априла 1941, то је држање према новим суседима“.

Писац затим подвлачи да је „с мађарске стране годину и по дана према Београду показивано далекосежно излажење усусрет, но све је било узалудно. До бољег односа између обе државе није дошло. Мађарски министар претседник Телеки покушао је сам да, после београдског пуча, одржи конац да се још не прекине, али — догађаји су били јачи. Као нов политички фактор дошла је прво нова хрватска држава, а касније у извесном погледу влада Недића, на место некадашње државе многих народа. Мађарска спољна политика баш је последње године, под владом Калаија, више пута дала доказе паметне уздржаности и искреног разумевања за проблеме југоисточно—европске садашњице. Односи према Хрватској могу се, стога, навести само као пример“.

*

„Нојес Винер Тагблат“ доноси из Милана: „Поводом годишњице персоналне уније између Италије и Албаније, која постоји већ четири године пише „Рећиме Фашиста“ да Албанија постигавши своје етничке границе само чека свршетак рата, да би поново дала замаха својем процвату, а који уз помоћ Италије неће изостати. Насупрот свима дошаптавањима непријатељске агитације Албанија добива сваку помоћ од Италије, а за то Италија не очекује никакву противуслугу него само пријатељство, које је и иначе зајемчено осећајима претежне већине албанског народа“.

*

„Пестер Лојд“, у коментарисању састанка између Фирера и Дучеа, скреће нарочиту пажњу на „одлучност сила Осовине да, заједно са својим Савезницима, опасности које угрожавају Европу са Истока и Запада одбије до потпуног отклањања, што не потиче само из свести о материјалним могућностима за то, него и из свести о историској мисији“.

„Она се налази, са европског гледишта, у спасавању и осигуравању заједничких духовних и културних тековина Европе које су потекле из богатстава њених националних култура, и у спасавању и осигуравању слободе континента, да живи својим животом, формираним по европским појмовима и националним особеностима. Овде се не ради о томе — пише, даље, „Пестер Лојд“ — да се нађе антитеза енглеском гледишту, које одриче малим народима Европе право за такву особеност, и за слободан развитак свога националног живота, него им препоручује да се побрину за наклоност Совјетске Уније. О таквом захтеву, који континенту оставља само да бира између предаје англоамериканизму и предаје азијатском бољшевизму, у Европи се уопште не може дискутовати. Но званични коминике о састанку јасно каже да задатак сила Осовине заједно са јапанским чланом Тројног пакта далеко премаша интересе Европе, јер истовремено говори и о сарадњи свих народа на основи заједничких интереса. Правичност и слободан развој народа, као и правична расподела привредних добара света, означена је му као циљ за који се сада боре силе Тројног пакта против монополистичких захтева енглеских, америчких и бољшевичких интереса светске доминације“.

*

„Донауцајтунг“, у осврту на протекли зимски рат на Источном фронту, подвлачи — са стручне војне стране — да нечувени напори Совјета ове зиме могу само да значе за њих разочарање, пошто њихови напади ни на једном делу тога фронта нису изашли из оквира локалних успеха. „Совјети сами не поричу — пише лист — да су њихови губитци ове зиме били необично тешки. Величина њихових жртава баш у последње време значи снажан аргумент при њиховим политичким захтевима енглеским Савезницима... Није, заиста, утешна биланса коју Совјети могу да изведу баш у односу на њихове људске резерве, из свих досадањих борби. Да су и наши губитци били знатни, нико неће порицати. Али ни Совјетско воћство неће да није превидело да — можда сем Стаљинграда — оно што смо ми у борбама на Јужноме фронту изгубили, и с обзиром на обострани однос снага, далеко заостаје иза губитака бољшевика, чак и онде, или баш онде, где су њима припале знатне територије. Борба слабих немачких одреда са совјетском надмоћности, у појединостима много пута тако трагична, имала је једно добро: да су се немачки укупни губитци у овим дуготрајним борбама кретали у скромним сразмерима. Ми смо ту, у битности, платили територијом, Совјети пак крвљу. О односу пак обострaних губитака онде где су Совјети узалудно насрталиа према нашим положајима, не треба ни трошити речи“.

„Ми смо научили — подвлачи се на крају чланка — да се овај рат, пре свега борба против овога непријатеља, не може водити са половном снагом, и уз придржање омиљених мировних навика и обзира. Требало је, додуше, озбиљних удара, да се о томе поучимо. Али та ће скупа поука донети плодове какве, извесно, нико на страни наших непријатеља не уме да предвиди“.

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАЛАС
СТАН и ПАН
(STAN és PAN)
Најбољи светски комичари
У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворане

РАТ У АФРИЦИ

Спајање Ромелових и Арнимових снага

Будапешта, 13 април. (БЕ) — Специјални дописник »Пешта« из Цирика јавља да се завршило спајање Ромелових и Арнимових снага и сувоземна и ваздухопловна снага Осовине сада даје уједињени отпор. Један од тежишта борбе је испред Ерфидавила, а други на северу дуж пута Беја-Матер. **На овом сектору чете генерала Арнима заузимају изванредно изграђене положаје. Вероватно је да ће се на овом сектору развити најогорченија битка туниског ратног похода.**

Према једном другом извештају Будапешти Ертешитеа берлински дописник »Пешта« јавља да надлежни војни стручњаци сада први пут дају детаље о ситуацији у Тунису из чега се може закључити да се најновији британски напад може сматрати да је завршен. **На надлежном немачком месту виде као успех изванредног воћства да се успело да се немачко италијанска тенковска војска повуче у доста неоштећеном стању. Погодно груписање снага Осовине омогућује скраћење линије за снабдевање, што је на овом ратном терену са гледишта снабдевање водом од особитог значаја.**

Нова фаза битке у Тунису

Будапешта, 13 април. (Телефоном) Најновијим покретима осовинских група на фронту у Тунису рат је добио сасвим нови облик. Он се сада просторно заокружио од Матера до мање северно од Суса те је тако сада створен мостобран Бизерта—Тунис, где ће осовинске трупе дати најодлучнији отпор.

Уредник »Еште Мађарорсага« коментаришући војну ситуацију у Тунису каже, да макар како био крајњи резултат битке за Африку, остаје историска чињеница да британска Осма армија у своме нападу од преко 2.000 километара нигде није могла да опколи Ромелове дивизије. Двадесетпрва тенковска дивизија афричког корпуса увек је успела да се извуче из покушаја енглеског опкољавања и сада води битке са групама армије генерала Арнима. Воде се борбе раме уз раме са италијанским друговима које борбе треба да значе нову епоху у одбрани Сицилије.

Велика битка у Тунису евакуисањем Кајруана и Сфакса дошла је до почетка нове фазе и сада ће доћи до треће фазе у афричким војним операцијама која ће бити и одлучна за тај мостобран.

Конференција Хитлера и Мусолинија у односу на догађаје у Тунису означује се као један од корака за одбрану сицилијанског канала. Сем тога стижу вести да се у Гибралтару прикупља велика англоамеричка ратна флота са бојним бродовима и крегљама за искрцавање тенкова те се сада са великим интересовањем поставља питање шта то Англосаксонци сада намеравају.

Бавећи се са састанком Хитлера и Мусолинија бивши италијански министар Паволини нарочито интересантно пише о томе састанку. Он каже у »Месаџеру« да је светска штампа била увек спремна да при сваком састанку Хитлер—Мусолини и да једнострано верује да све те уобичајене измене мисли немају други значај сем значаја опште формалности. Паволини одлучно пориче то и подвлачи да је на састанку претресен општи војни и политички догађај, те је према томе било говора и **о подморничком рату, рату на Средоземном Мору, источном фронту, ваздушном бомбардовању и о тихоокеанском фронту. Донесене су важне одлуке, а једна од најважнијих констатација званичног саопштења говори о заједничком вођењу рата.** Ово није случајно, већ значи **да ће се италијанске и немачке трупе све заједно под италијанском или немачком командом борити на свима ратиштима. Победа сила Осовине значи отклањање опасности како са истока тако и са запада која прети афричком простору.**

Нова Европа не може се замислити без одговарајуће зависности Африке. То пре свега знају сви Италијани. Паволини каже да Италијани знају да је питање повратка у Африку нерешиво само на мостобрану Тунис—Бизерта већ и на свима осталим ратиштима Осовине.

Објашњавајући зашто су се немачко—италијанске трупе повукле у североисточни део Туниса, телеграфска агенција НШТ доноси из Берлина да је осовинско војно воћство увидело да неће моћи одбранити потпуно небрањени део у Средњем Тунису у коме су непријатељске снаге са великом надмоћности нападале. Сем тога та област није јако повољна за борбе те ће сада на новим положајима доћи у повољнију област за борбе, које је брдовито а које омогућује одбрану мостобрана Тунис—Бизерта.

Д-р К. П.

НОВИ ШЕФ БРИТАНСКЕ ВОЈНЕ МИСИЈЕ У МОСКВИ КОД СТАЉИНА

Цирих, 13 април. — (БТ). Према извештајима из Москве Стаљин је у понедељак примио новог шефа британске војне мисије подмаршала Мартела. Пријему су присуствовали комесар за спољне послове Молотов и британски амбасадор Клерк Кер.

Пореско звање сл. кр. града Ујвидека
Бр. 16.082/1943.

Упозорење

Обавезна пријава промене пољопривредне производње у вези са обавезном предајом пољопривредних производа.

Градско пореско звање на основу наредбе М. кр. министра финансија бр. 72.964/1943. IX упозорује све пољопривреднике, односно обвезнике за плаћање земљарине да ће г. Министар јавне исхране узети у обзир код дужности предавања пољопривредних производа само оне промене у пољопривредној производњи и пореским објектима, који се пријаве најкасније до краја априла 1943.

Према овоме ако неко не пријави до краја априла сталне промене на земљиштима која потпадају под земљарину, као на пр. оранице, башта, рит, пашњак, виноград, шума, трску итд. (да је пашњак преоран или да је оранице остављена за пашњак и тоже слично) у том случају ће Градско пореско звање на основу катастарских података извршити задужење, без обзира да ли је односно терен под обрадом или не.

Пријаве о промени обраде земље имају се учинити у Градском пореском звању, соба бр. 47.

Ујвидек, 12 април 1943.

ГРАДСКО ПОРЕСКО ЗВАЊЕ.

—oooIIIooo—

— Украли цео аутомобил због — гума. Пре неколико дана, барону Хатвану, индустријалцу у Будапешти, украден је аутомобил марке „Фиат" који је, за време ручка, стајао пред кућом у улици Зита Кираљне. Неколико дана касније извештена је полиција да се на једноме друму Гелертхеђа налази без госе један ауто, коме фале обе стражње гуме. Редар је, из описа који је имао при себи, познао да је то украдени ауто барона Хатвана. Крадљивац је поред волана оставио цедуљу с написом: „Господине! Други пут боље пазите на своја кола. Јер данас ауто-гуме стају грдне суме".

— Крађа у Трговачкој академији. Јован Новаковић, ученик Трг. академије поднео је полицији пријаву да је из ходника школе у понедељак пре подне украден његов балон капут у вредности 150 пенга. Полиција води истрагу.

— Познати ујвидечки трговац Ледерер извршио самоубиство. Ледерер Јене, трговац јужног воћа који је имао радњу у улици „1941 године априла 13" стар 65 година извршио је јуче самоубиство. У понедељак по подне он је отишао у стан свога сина у Зрињи Илона улици бр. 16, закључао се у купатилу и отворио славину плина. Када му се син вратио у стан, нашли су старог Ледерера већ мртвог како лежи у купатилу. Самоубица је за собом оставио писмо својој породици у коме каже да се на овај корак решио јер му живци нису могли издржати више даљи живот. Полиција је изишла на лице места и извршила увиђај.

— Крађа живине. Чипе Јанош, Чаба ул. 1, пријавио је да су му претпрошле ноћи непознати крадљивци из кокошињца украли живине у вредности 50 пенга. Полиција води истрагу.

— Бошњак Дејан, месар, Сент Јанош тер, сваки дан после подне од 4—7 сати задаје маст. 923

ПРИВРЕДА

Пољопривредне прилике у Мађарској

Према најновијем извештају Државне пољопривредне коморе у Будапешти, пролећно орање је обављено добро захваљујући погодном времену. Озими усеви добро су преживели, по њихов развитак задржана суво време. У радничким односима не опажа се никакво олакшање, пошто служинчад и пољопривредни радници само с устручавањем преузимају рад по падницама које су одредиле надлежне комисије.

Услед сушног времена, ливаде и пашњаци се споро затрављују, и зато оскудица сточне пиће још није отклоњена.

Кондиција радне стоке се, услед напорних пролећних радова, погоршала, али њено здравствено стање задовољава. Случајеви заразе јављени су само појединачно, на некојих жупанија. Товљење је устукнуло, услед тога што хране за тов има само у ограниченим количинама.

Цене земљи и закупнина показују и даље тенденцију скакања. Банковни кредити се, услед слабих могућности инвестиција, не траже много. међутим је оживела тражња за кредитима производње. Пољопривредне коморе отпочеле су давати премије за вишкове продукције. Пољопривредници посвуда удовољавају својим пореским обавезама.

Самоубиство скоком са — црквеног торња

Јуче је у Сегеду извршила самоубиство скочивши са црквеног торња Катарина Крењовски, становница Ходшага

Јуче пре подне допутовала је возом из Сабадке у Сегед Катарина Крењовски 54-годишња приватна чиновница. Чим је приспела у Сегед она се упутила у правцу цркве, где је потражила црквењака и замолила га за дозволу да се попне на торањ и да оданде разгледа град. Не сумњајући ништа црквењак ју је повео горе на звоник, а око половине звоника оставио ју је саму, пошто је она изјавила да је не мора пратити. И док су се њени кораци потмуло губили у висинама звоника црквењак је сишао, отишао у своју собу. Мало затим он је чуо да је неко скочио са торња и похитао на место несреће где је у крви већ мртву угледао странкињу. О догађају су одмах извештени органи власти, који су изишли на лице места, утврдили идентитет убијене Катарине Крењовски и том приликом нашли и неколико опроштајних писама адресираних на неке познанице, рођаке и пријатељице у Ујвидеку и Ходшагу. Истрага се наставља.

— Једна литра денатурисаног шпиритуса стаје 1.96 ако купац донесе своју посуду. Службене новине доносе наредбу министра за јавно снабдевање о максималним ценама шпиритуса. У смислу те наредбе ако купац донесе посуду, једна литра денатурисаног шпиритуса од 91.5% стаје свега 1.96 пенга. Денатурисани шпиритус од 91.5% боци која је запечаћена стаје 2.16 пенга, а у боцама од пола литре 2.20 пенга. Када трговац позајмљује боцу може да рачуна највише 80 филера за боцу од једне литре а за боцу од пола литре, 70 филера. Наредба је већ ступила на снагу.

— Петогодишњица од смрти Шаљапина. 12 априла навршило се пет година од смрти чувеног руског басисте Фјодора Ивановића Шаљапина. Шаљапин је и у Мађарској у више маха гостовао, у познатим операма, као Борис Годунов, Дон Кихот итд. Последње своје године провео је Шаљапин у Паризу, где је издао и своје мемоаре.

— Изгубљене хлебне и петролеумске карте. Видоје Красовац изгубио је у 1941 априла 13 улици хлебне карте и карте за петролеум. Моли се поштен налазач да карте преда на адресу: Видоје Красовац, 1941 априла 13 улица број 47.

— Изгубљене четири хлебне карте. Од Тегла до Пироши улице изгубио је Михаљ Фрајхофер 3 обичне и једну дуплу карту за хлеб. Моли се поштен налазач да преда карте на адресу: Михаљ Фрајхофер, Тегла ул. број 14

— У пажњу онима који предају пакете на пошти. Управа поште у Ујвидеку извештава све заинтересоване да услед преграђе у главној пошти (Хитлер Адолф улица бр. 24) привремено неће се примати пакети. Предавачи нека своје пакете почев од 15 априла односе ради предаје на пошту бр. 2 која се налази на железничкој станици. Упозоравају се сва лица да и пакети који нису адресовани на стан, неће се издавати на главној пошти, него са поште на железничкој станици.

— Нађен је власник скупоценог бутона. „Нова пошта" је јавила да је пре две недеље једна чистачица са железничке станице хтела да заложи скупоцени бутон са бриљантима за 200 пенга. Градска штедионица је одмах обавестила полицију, која је саслушала чистачицу, која је признала кроз плач, да је она бутоне нашла још прошле године у возу, када је чистила купеје. Није знала да бутони вреде 30.000 пенга, па можда и више. Полиција је пустила на слободу чистачицу, а преко штампе позвала је власника да се јави. Јуче се јавила у полицији супруга великог жупана жупаније Бихар г-ђа д-ра Цифре, која је власница тих бутона.

— Годишњи вашар у Тополи. У недељу, 18 априла о. г., одржаће се у Тополи први овогодишњи вашар. Нарочито интересовање влада за сточни вашар.

Апел људима доброг срца

МОЛИ ПОМОЋ

Марија Јаношевић, Шајкашлак, Гембеш Ђула ул. бр. 92, Старица од 72 године, остала без своја два сина, те је сада потпуно сама, без хранитеља. Живи у великој беди и немаштини. Моли добре људе да је помогну и олакшају њену старост.

ЗАХВАЛНИЦЕ

Мара Васић, Шајкашлак, захваљује на примљеној помоћи из Општег фонда као и свима из Шајкашлака, који су је помогли.

Јосип Милетић, Зомбор, Текели ул. бр. 80, захваљује на примљених 40 пенга из Општег фонда, као и г. Јовану Тотовићу, Ујвидек, на послатих 10 пенга.

Уд. Катица Ацић са децом, Можор, захваљује на 15 пенга примљених из Општег фонда и од г-ђе уд. К. Томића 5 пенга, затим мештанима Стевану Јеловцу и синовима на помоћи у животним намирницама, Славку Максићу, трговцу, захваљује за корпу кромпира, два калупа сапуна, килу сувог меса и 2 пенга у готовом.

Анна Д. Ђорђевић, Ујвидек, Д-р Бардоши Ласло ул. бр. 3, захваљује на примљених 20 пенга из Општег фонда.

Милена Круљ, Мохол, Јокаи Мор ул. бр. 16, захваљује на примљеној помоћи из Општег фонда 20 п., као и гг. Јовану Тотовићу, Ујвидек, 10 п., Ђоки Матићу на 2 пенга, Милети Мачкашком на 5 п. и два џемпера, Мирку Лолином на 5 п. и масти, Бошку Матићу на материјалној помоћи као и Данчики Угаровом на издржавању једног детета, сви из Мохола.

Паја Раднов, Чурог, захваљује на примљеном прилогу из Општег фонда 20 пенга.

Мара Влаовић и њених шесторо деце, Жабља, Бем ул. бр. 6, захваљују на примљеним прилозима из Општег фонда као и гг. Радомиру Душанићу, Зомбор, на послатих 34 пенга, Здравку Дракулићу, Жабља, на 10 п., Милици Чонкић, Жабља, на 5 пенга.

Жарко Бабић, Ујвидек, захваљује г. Јовану Тотовићу на послатих 10 пенга.

ПРИЛОЗИ

ЗА ОПШТИ ФОНД: Јован М. Татић дете 5.— п., Панта Неофитовић, Бачтоварош, 20.— пенга. Акцијом Срба студената у Будапешти сакупљен је прилог за Општи фонд. Приложили су следећи: Иван Поповић, Радивој Бикар, Ал. Татић, Ал. Пепа, инж. А. Сечујски, инж. Бошњаковић, Владислав Зубковић, по 10.— пенга, Емилија Вираг 5.—, Шапа Раденковић 3.—, Коста Симоновић, Шапа Станковић, Борислав Алекелић, Вера Хертан, Јелена Алексиев и Мира Блажек по 2.— пенга, а студенти су између себе сакупили 254.— пенга. УКУПНО 344.— ПЕНГА.

Срби студенти I године («бруцоши») из Сегедина послали су нам сакупљени прилог. Приложили су: Милорад Хаднађев, Олгица Замуровић, Смиља Мићић, Душан Никодановић, Душан Петровић, Тамара Брашован, Александар Петровић, Стеван Ламош, Марија Прибиш, Велинка Стојшин, Милан Петровић, Владислав Симендић; студ. хемије Софија Вучић, Мирјана Марушић, студ. филозофије Марија Татић. — УКУПНО 100.— ПЕНГА.

Прилози за Милана и Луку Брзак: Владимир и Јоца Влашкалић, Ујвидек, 5.— пенга.

КОЈИ ШАЉУ ОГЛАСЕ

за »НОВУ ПОШТУ« писмом, а таксу за огласе шаљу у поштанским маркама, умољавају се да шаљу марке у највишој вредности до 20 филира. **Огласно одељење »Нове Поште«.**

НЕШТО О РАТНОЈ МОРНАРИЦИ

Морске таласе више но икад раније просецају јединице морске војне флоте. Ретки су дани у којима листови не бележе потапање неког разарача или торпиљарке. Стога ћемо овде упознати читаоце са свима јединицама једне поморске војне силе.

Морнарица је скуп свих бродова државе, заједно са потребним установама на копну. Она се дели на ратну и трговачку, о којој уопште нећемо ни говорити. Ратна морнарица је део државне војне силе, а задатак јој је да брани обалу и да штити своју поморску трговину. Њу сачињавају бродови разних типова, а највећи су **бојни бродови,** или, како их још називају, линијски бродови. Трошкови њихове продукције, а нарочито одржавања и обуке момчади, огромни су. Ретка је војна сила која их има преко десет комада. Бојни бродови су језгро целокупне борбене војне силе, те су стога наоружани и најјачом артилеријом. Сигурности ради имају оклопе, чије су димензије разне. Тамо, где је потребно сачувати најосетљивији део трупа (обично код бојних комора), дебљина челичног оклопа је око 50—60 сантиметара. Бојни брод је главна борбена снага на мору, јер својом артилериском паљбом одлучује битку. Те бродове много пута називају и именом дреднота. То име потиче од енглеског »Дреднота«, сграђеног 1906 године, који је тада био један од најтежих бродова света. Да би добили тачнију претставу једног бојног брода, описаћемо вам податке енглеског бојног брода »Нелсона«. Дужина 216 метара, ширина 32 метра. Дубина гажења 9 метара. Депласман му је 40.000 тона. Наоружан је са девет топова од по 406 мм., 12 топова од 152 мм., 31 топ мањег калибра, 25 митраљеза и 2 троструке лансирне цеви. Снага машине је 45.000 коњских снага. Брзина му је 34 чвора на сат, док му посаду чини 1400 људи. Такав колос ни близу не пушта себи непријатељски брод, а отвара ватру већ са даљине од 25—30 километара.

Бојни крсташи су готово једнаког депласмана, но мање оклопљени због повећања брзине. Величина им је до 20.000 тона, а највећи калибар топова је обично око 300 милиметара. Брзина им је 34 морске миље на час.

Крстарице су бродови слабо оклопљени и наоружани средњом артилеријом, калибра дозвољеног око 203 мм. Величина им је до 10.000 тона, док им је брзина око 30 чворова на час.

Разарачи су неоклопљени мањи бродови, но зато највећих брзина. Наоружани су лаком артилеријом и торпедом, као најважнијим наоружањем. По енглеском зову их још и Дестројери. Имају око 2.500 тона, а служе за разарање непријатељских торпиљарки. Они су у ствари јаче торпиљарке, са главним оружјем торпедом, а служе за напад и најјачих јединица. Наоружани су са 6—12 разних топова, 618 лансирних цеви, као и са десет мина. Брзина им је до 40 чворова на час.

Торпиљарке су најмањи бродови. Наоружани су торпедом, као главним оружјем, и са 4—6 топова. Брзи су, и имају око 1500 тона. Они су узани и дуги, те за време вожње вире мало из воде. Њих зову још и топовњаче. Задатак им је да се изненадним налетом приближе непријатељу, на кога лансирају торпеда, а потом се удаљују. Брзина им је до 40 миља на час.

Подморнице су подводни бродови, наоружани торпедима. Претстављају нарочито активне јединице и веома су подмукла и опасна оружја. Имају 300—3000 тона, док им је брзина над водом до 25 чворова, а под водом до 10 чворова. Под водом роне до 100 метара дубине. Прве подморнице сграђене су крајем XIX века. Састоје се из унутрашњег и спољњег трупа, између којих су баластни танкови. Када се они напуне водом, подморница зарони, а када се испразне, она изрони. Над водом је покреће дизел мотори од по 1000—8000 коњ. снага, док је под водом терају електромотори. Електричну енергију добијају из акумулатора, који се пуне за време вожње на површини из истих генератора, који јој служе за погон под водом. Неке од подморница удешене су и за полагање мина на непријатељској обали. Мине јој се налазе у трупу, у неколико вертикалних цеви.

Носачи авиона су бродови конструисани као покретни аеродроми за пренос авиона. Да би им цела палуба била способна за узлетање и слетање, димњаци и командни мостови изграђени су постранце. Имају велику брзину, добро су оклопљени и наоружани средњом артилеријом, која служи за одбрану од лаких јединица и непријатељског ваздухопловства. »Саратога«, један од носача авиона САД-а, има депласман од 33.000 тона. Дуг је 274 метра, широк 32 метра, гази 7 м. Брзина му је 33 чвора на час, а носи 75 авиона. Посаду му сачињавају 170 официра и 1750 морнара. После дреднота — бојних бродова, природно је да сваку ратујућу страну понајвише интересује та врста бродова. Пре овога рата Велика Британија их је имала 9, САД 6, Јапан 4 и Француска 1, док су Италија, Совјетска Русија и Јапан имале по један мањи носач авиона.

У састав поморске флоте треба напоменути још и **мониторе,** као и **борбене чамце. Монитори** су бродови малога гаса и средњег депласмана. Добро су оклопљени и наоружани јаком артилеријом. Употребљавају се поред плитких морских обала, где не могу газити већи бродови, као и у рекама. **Борбени (патролни) чамац** је један од најбржих бродова целокупне морнарице. Лак је и наоружан са 2—4 торпеда. Има и митраљезе, и топове за самоодбрану. Он се изненада приближава са великом брзином непријатељском броду (90 километара), избацује торпедо и одлази. Нарочито је подесан за употребу код разуђених и гребенастих обала и драга, јер се брзо скрије. Италијанских их имају у великом броју, а познати су под називом »Мас«.

И као задње долазе још **хидроплани за извиђање,** борбардовање и торпедовање из ваздуха.

У састав поморске војне силе улазе још и помоћни бродови: топовњаче, извиднице, миноносци, миноловци, бродови радионице, цистерне за уље и бензин, болнички бродови, матични бродови за подморнице, реморкери (тендери), бродови за спасавање итд., док се на копну налазе базе, команде, слагалишта, арсенали, докови и бродоградилишта.

М. М. ВИЛИЋ

Небо и телефотографија

Шта је за лаика ноћно, звездано небо? Бескрајна, тамна даљина, огромно пространство у којем он види — »милионе звезда«. Али, ако човечје око вара, фотографска плоча говори истину. Број звезда које човечје око може да на небу сагледа не износи више од 6—7.000. Стварни милиони, и милијарде, звезда које постоје налазе се изван домашаја нашег слободног, »ненаоружаног« ока. Ту тек телескоп, телефотографија открива неслућене тајне свемирског простора, и његове димензије, које су, због својих огромности, нашем уму несхватљиве. Систем нашег Млечног пута цени се да садржи око педесет милијарди сунаца, а његов промер на 200.000 годјна светлости. Те удаљености — чија стварност је науком апсолутно посведочена — ми не можемо претставити ни уз највећу фантазију и напрезање наших можданих вијуга.

Но, то је тек само »наш« Млечни пут, којем припада »наше« Сунце и Земља с њиме. А где су оне силне хиљаде других Млечних путева, тзв. свемирских маглица, које је телефотографија установила?

Чудесна је то слика: астроном прича о неизмерним даљинама, о непоњатној величини небеснога пространства, извештава о хиљадама, стотинама хиљада, чак милионима »година на светлости« за означење међусобних даљина појединих небесних тела, — а под рефрактором телескопа стоји свињушан човек, трудећи се да све то схвати и посведочи. Рад и труд »небесног фотографа« иде за тим да нам те појмове бар приближно омогући. Али, ма како слике биле лепе и јасне, оне стварају у нама само осећање страхопоштовања и дивљења. Недокучивом, а покушаји »објашњавања« и »разумевања« завршавају се дубоко побожним уздахом: »Вели јеси Господи, и чудна дјела твоја«.

Анегдоте славних људи

ДИМА ОТАЦ И НАДУВЕНИ ГРОФ

Један млад гроф, који је много држао на своје порекло, дознавши да су претци Александра Диме-Оца са острва Мартиника, обрати се славноме књижевнику, једном приликом, са питањем, чији тон није крио извесно ниподаштавање:

— Ваш је отац Мулат?

Дима му одврати:

— Не отац, већ деда. Прадед мој био је Црнац, а чукундеда мој био је мајмун. Управо тамо, драги грофе, почиње моје порекло где се ваше порекло — завршава.

П.

СИГУРАН ЈЕ

— Мито, ти си највећи идиот кога сам икада видео!

— Да се ти случајно не вараш?

— Није могуће, још један такав идиот не постоји на свету!

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

— Воћке у цветању забрањено је штрцати. Прскање воћака при цветању не само да је бесцељно и, нарочито за пчеле, штетно, него је и забрањено строгом наредбом Министра пољопривреде. Са надлежног места се на ту забрану нарочито указује и преступи се кажњавају сем глобе и затвором до 15 дана.

— Потрошња продуката нафте у пољопривреди ограничена. Према наредби Министра финансија, особама које су овлаштене да требују бензин, петролеј и индустриско уље по погодним ценама, може се у месецима априлу, мају и јуну о. г. издавати само 80% оних количина које су трошили у истим месецима 1942 године. Овај погонски материјал сме се употребити само за погон мотора у пољопривредне сврхе.

— Скупљање лековитог биља у Ердељу. Научним испитивањем је установљено да читав низ лековитих биљака које дивље расту на подручју Ердеља садрже вредносне састојке. Досада је држава организовала десет течајева за скупљање тих биљака, на којима је учествовало 300 слушалаца. Како се сада дознаје, влада ће ову акцију — која добро долази нарочито сиромашним слојевима, пружајући им могућности зараде — потпомоћи и фиксирањем примерених цена за преузимање — откуп — лековитог биља, и за осигурање сталних извозних контингената.

— План за културу пиринча у Хрватској. С обзиром да се у Хрватској налазе велике површине мочварних земљишта која су подесна за културу пиринча, намера је да се у томе смислу започне акција. За културу пиринча би, према мишљењу обавештених кругова, првенствено дошле у обзир сорте које се гаје у Мађарској, пошто је тај пиринач већ аклиматизован временским и другим приликама ових крајева.

Од данас до 18 априла
ВЕСЕЛО ПОПОДНЕ
у Ракоци биоскопу

Цртани трик филмови:
1) Кристифор Колумбо
2) Лукавство чика јарца
3) Када се миш игра са мачком

Серија Стана и Пана:
1) Стан и Пан као „прави" ловци
2) Стан и Пан као реконвалесценти
3) Жалосни шампиони бокса

Мађарски јунаци

Великом личном храброшћу и борбеним духом одликовао се поднаредник Дудаш Ласло, заповедник једне радио патроле. Тринаестог децембра 1942 учествовао је он у једном подухвату поред места Колибелке на челу своје радио патроле. У току тих борби не само да је осигурао радио везу између јуришне чете и команде батаљона, већ је и лично учествовао у борбама. После успешног продора јуришне чете у непријатељски одбранбени систем, сместио се тамо са својим радио апаратом. Изненада, на њега и његову патролу, осуло је ватру једно непријатељско земљано утврђење, које је било привидно ућуткано. Поднаредник Дудаш, иако је био у најјачој ватри, напао је совјетско земљано утврђење. Успео је да га ућутка ручним гранатама. Приликом тог подухвата успело му је да у земљаном утврђењу нађе совјетске ручне гранате. Затим је са својим хонведима и сам прешао у напад, те је разрушио још пет непријатељских земљаних утврђења и заробио три совјетска војника. Тим својим јунаштвом спречио је преостале групе непријатеља да остану у позадини јуришне чете и тиме допринео да се наш подухват заврши потпуним успехом.

СОФИЈА ДЕМАНТУЈЕ ДВЕ ВЕСТИ „ЈУНАЈТЕД ПРЕСА“

Софија, 13 април. — (НШТ). На надлежном месту у бугарској престоници демантују две вести америчке телеграфске агенције „Јунајтед Прес“:

1. Није истина да је услед велике опозиције владе Филова, краљ преузео вођење свих државних послова у своје руке. С тим у вези указује се да је влада на једној од последњих седница Парламента добила једногласно поверење.

2. Није истина ни вест „Јунајтед Преса“ да је у Бугарској проглашена општа мобилизација — изјављују на надлежном месту у бугарској престоници.

НОВИ ПОЗИВИ У ВОЈСКУ У СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА

Вашингтон, 13 април. — (БТ). Шеф звања за мобилизацију Мак Мет саопштио је да ће до краја године сви мушкарци способни за војску од 18 до 36 године бити позвани на војну дужност у војску, ратну морнарицу или ваздухопловство. Биће изузетно само 3,200.000 људи који ће остати у предузећима за ратну производњу или ће бити запослени у пољопривреди

У средњем Тунису довршене су са успехом најтеже одбранбене операције

Берлин, 12 април. (ДНБ) — О ситуацији на југоисточном и јужном делу фронта у Тунису као и на западном и северном крилу, осовинске моторизоване снаге и тенкови развили су срчан отпор нападима непријатељских снага који су били у надмоћности у људству и материјалу. Покушаје које су Енглези и Американци дуго спремали и покушали да изврше продор, односно опкољавање са масовним нападима, снаге сила Осовине осујетиле су. У првом реду те покушаје осујетили су трупе заштитнице распоређене на широком фронту. Те заштитнице у тесној сарадњи са ваздушним снагама, сачекали су претходнице нападачких тенкова и присилиле непријатеља на борбу наневши непријатељу огромне губитке, тако да су Англосаксонци били присиљени да убацују у борбу ради надокнађења губитака, стално нова и нова појачања. На тај начин завршене су најтеже одбранбене операције са успехом у Средњем Тунису. Циљ је био да се трупе сила Осовине које су се налазиле на великој равници без икаквих заштитних положаја, оцепе од непријатеља. Та операција успешно је докончана и главнине трупа без икаквог ометања достигле су југоисточне падине планинског система Атласа. Ако је икада била згодна прилика, то је сада британска Осма армија имала најповољнију ситуацију да са својим тенковским снагама спроведе давно жељену и тражено опкољавање. Немачке заштитнице пролазећи у сталне противнападе одбациле су англосаксонске тенковске снаге, што је омогућило да се она територија која се евакуисала, благовремено могла да снабде са минама и замкама за тенкове. Немачке заштитнице пробиле су се већ више пута кроз претходнице британско—америчке а шта више дошле и до непријатељских припремних положаја. Том приликом изненадним нападима заробиле су оружје и возила и војника.

На југоисточном делу средњега фронта у Тунису немачко—италијанска посада једног осовинског упоришта три дана је одбијала таласе надирућих Американаца. Све јаче нападе извршене са великим снагама одбили су, а затим борећи се у свима правцима, пробили су се заједно са рањеницима и својим оружјем до полазних положаја. Заробљеници потврдили су вести о огромним губицима које су претрпеле англосаксонске снаге услед ниских надлетања, осовинских борбених авиона. И заробљеници до којих су осовинске снаге дошле и на другим фронтовима указују да је немачко—италијанско ратно војство присилило Англосаксонце да сваки педаљ земље три пута освајају без да су и једном приликом англосаксонске снаге дошле у близину осовинске главнине.

Снаге сила Осовине које се бране на западном сектору несумњиво су омогућиле концентрацију немачко—италијанских тенковских снага. Операције удаљења осовинских снага не само да је нанело непријатељу губитак у времену него захтевало је од непријатеља и велике жртве у људству и материјалу. Сем тога уништења која су спроведена оставила су непријатеља на потпуно голом терену без икаквих полазних тачака. Ромелове трупе поново су успеле да понесу са собом сво оружје и сву опрему и потребан материјал. Поред тога уништили су сва уређења важна за вођење рата те сада непријатељ иста неће моћи дуго да употреби. Операције на територијама града Пишона Кајруана и Сфакса тако су текле да и евакуисање од стране сила Осовине није нанело никакву повреду грађанском становништву.

Ваздушне снаге сила Осовине на свима тачкама фронта успешно су учествовале и потпомагале борбе на земљи и стално су нападале област кроз коју је пролазио непријатељ. Бомбардовали су и митраљирали концентрације непријатељских тенковских снага, моторних возила, колоне у ходу и места за снабдевање.

Британски и амерички авиони напали су један ваздушни конвој изнад Средоземног Мора. Приликом тог напада непријатељ је претрпео тешке губитке. Ловачки апарати сила Осовине коју су пратили ваздушни конвој, оборили су 9 непријатељских ловачких авиона.

Синоћна седница Градског муниципалног одбора града Ујвидека

БИВШЕМ ВЕЛИКОМ ЖУПАНУ Г. Д-Р. ФЕРНБАХ ПЕТЕРУ ИЗГЛАСАНО ЈЕ ЗАПИСНИЧКО ПРИЗНАЊЕ

Градски муниципални одбор у уторак после подне одржао је своју седницу под претседништвом великог жупана г. д-р *Деак Леа*. Велики жупан г. д-р Деак Лео изјавио је да су Јожеф Блажек, Хајч Иштван, Паст Ерне и Гаус Безе досадашњи чланови муниципалног одбора поднели оставке на своје положаје, а на њихово место именовани су д-р Лех Тибор, краљевски јавни бележник, Крамер Вула, члан Горњег дома, Хербих Јожеф и Гегеш Арпад. На место умрлог Ракић Луке именован је Ракић Цвета. По томе је заменик градоначелника г. д-р витез *Хорват Казмер* прочитао захвалнице које су стигле из кабинета Његове Преузвишености Регента у вези са честитком града поводом Његовог имендана. Прочитана је такође захвалница кабинета поводом послатих поздравних телеграма са инсталације великог жупана д-р Деак Леа. Такође је прочитана пријава оставке д-р апатини Фернбах Петера на положај великог жупана.

Муниципалном одбору поднесен је од стране Градске управе предлог да по примеру града Каше и град Ујвидек тражи од Владе да прими један део терета који ће настати поводом проласка војске, односно војних јединица кроз град Ујвидек. Наиме граду се намећу већи терети у вези са проласком војске и сада ће градска управа тражити од Владе по примеру града Каше да један део тог терета Влада преузме на себе.

Град Ујвидек подељен је на пет здравствених округа и одржавање тих здравствених установа годишње ће стајати 45.135 пенга. Ови округи биће установљени осим главног, који ће се налазити у Зеленом крсту, на Дарањи насељу, Хереш насељу, Шош бари и на ченејским салашима.

Муниципални одбор је одобрио градској управи годишње 1900 пенга за задужбину Лудовика Академије за два војна питомца.

За осигурање масти и свињског меса град је још почетком ове године, односно крајем прошле године, склопио уговор са одгајивачима за неколико хиљада свиња. Одгајивачи су тражили предујам и град је из Градске штедионице у ту сврху отворио текући рачун у своти од 600.000 пенга, и свима оним одгајивачима који имају уговор и сигурно ће одговарати својим обавезама дао је предујам по сваком свинчету од 100 до 200 пенга. За текући рачун град плаћа 3.5% камате.

Велику градску зграду у Адолф Хитлер ул. 13, Министарство унутрашњих послова је узело под кирију до 1952 године, годишње по 12.000 пенга. У тој згради ће бити смештена жандармериска школа. Зграду царинарнице на обали Дунава дирекција слободне луке узела је у закуп за 18.000 пенга годишње. Муниципални одбор је бившем великом жупану г. д-р апатини Фернбах Петеру изгласао записничку захвалност за његов одани и успешни административни рад а о овој одлуци бивши велики жупан биће званично обавештен. Решено је још неколико значајних тачака дневног реда, па је велики жупан закључио седницу.

ПОВИШЕЊЕ ПОРЕЗА У ЕНГЛЕСКОЈ

Берлин, 13 април. — (ДНБ) Енглеска обавештајна служба саопштава да је Кингсли Вуд у Доњем Дому поднео извештај о финансијској ситуацији Велике Британије. Према овом извештају расходи последње буџетске године износили су 5.637 милиона фунти, а приходи су износили 2.819 милиона.

Велика Британија од почетка рата ради покрића набавке ратног материјала ставила је на расположење САД 1.5 милијарду фунти. Према извештају Кингсли Вуда финансијско стање Уједињене Краљевине присиљава да се изврши ново повишење пореза и то у првом реду на пољу посредних пореза.

Енглески коментари о ситуацији у Тунису

Берн, 18 април. (БТ) — У вези са констатацијама које стижу из Енглеске престонице о ситуацији на ратишту у Тунису, у Лондону не полажу сувише велике наде у брзо напредовање британске Осме армије нити пак из сједињења са америчким трупама и француско-америчким-британским напредовањем на северном сектору туниског фронта. Стратегиски циљ опкољавања Ромелових трупа није постигнут. Сједињење афричког корпуса са трупама генерала Арнима најзад је завршено код Суса.

Појединости указују на то да напад на осовинске снаге концентрисане у североисточном врху Туниса а које се у првом реду ослањају на јака утврђења Бизерте иду уз тешке жртве савезничких трупа и можда ће се дуже времена морати водити опсадна борба.

Познати енглески војни писац Лидл Харт подвлачи у »Дејли Мелу« да је Ромел упркос губитака претрпљених код линије Марет и Вади Акарита своје елитне дивизије релативно нетакнуте повукао у средњи Тунис. Даље Лидл Харт пише да ако су Ромелове трупе и претрпеле губитке у бројном погледу, у квалитету њихови губици су много мањи него што би се могло да рачуна у опсадном рату у северном Тунису.

Вести

СРЕДА, 14 АПРИЛ 1943

— Велики жупан и градски начелник Сабадке код в. д. надбискупа у Калочи. Велики жупан Сабадке г. д-р Рек Андор и градски начелник г. д-р Велђи Јанош бавили су се ових дана у Калочи где су посетили в. д. надбискупа г. д-ра Хорват Ђезеа.

— Конференција владине странке у Сабадки. Организација владине странке МЕП у Сабадки одржала је своју скупштину, којој је присуствовао и централни генерални секретар из Будапеште г. д-р Надаш Јанош. Њега је поздравио велики жупан, претседник месне организације МЕП-а г. д-р Рек Андор. Народни посланик г. Војнић Ђула је говорио о путу претседника владе у Рим. Говорио је и генерални секретар МЕП-а из Будапеште г. д-р Надаш Јанош. Он је нагласио, да је Мађарска ступила у рат због тога, да удаљи бољшевичку опасност са својих граница.

— Жупник г. Блашко Рајић преузео је своју жупу. Римокатолички жупник г. Блашко Рајић преузео је вођење своје жупе у Сабадки пошто је у понедељак допутовао из Будима где је провео две године у једном манастиру. Он је претходно био у Калочи где је посетио вршиоца дужности надбискупа г. д-ра Хорват Ђезеа.

— Реформатски бискуп на службеном путовању. Г. Равас Ласло,, реформатски бискуп, стигао је данас у Ујвидек. Он ће како у самом граду, тако и у околини посетити реформатске црквене општине. У његовој пратњи се налази и г. Хорват Лајош, месни реформатски свештеник и народни посланик.

— Позив члановима певачког друштва »Невен«. Позивам чланове певачког мушког хора »Невена« да неизостанно присуствују проби, која ће се одржати данас, у 7 часова увече, у просторијама »Невена«. Диригент Ђорђе Шијаков.

— Положај мађарске у светској политици. Под овим насловом одржао је интересантно предавање у Сабадки претседник будапештанског Друштва за спољну политику г. д-р Етевењи Оливер. Он је изнео мађарску спољну политику од најстаријих времена до наших дана.

— Мађари и народности. Шеф Мађинског института при Универзитету у Печу г. д-р Фалухежи Ференц одржаће у среду 14 априла увече у 7.30 у дворани Непкера интересантно предавање под насловом Мађари и народности у јужној Мађарској. Улазнице и позива нема. Улаз слободан.

— Ускршњи бројеви дневних листова ове године с обзиром на несташицу папира у смислу наређења Претседништва владе изаћиће у обиму недељних бројева. Исто тако у интересу штедње папира на Велики Петак неће се радити у штампаријама, па у суботу неће бити новина.

Рад великог жупана д-р Деак Леа на поправци јавног снабдевања града Ујвидека

Седница градског управног одбора

После дужег времена у понедељак поново се састао управни одбор муниципалног већа града Ујвидека. Г. д-р *Деак Лео*, велики жупан отворио је седницу и поздравио присутне. Као прва тачка дневног реда одбор се конституисао у смислу постојећег статута а затим је изабрао разне одборе. Изабрани су чланови пореског, дисциплинског одбора, затим чланови привредног пододбора итд. Решено је на седници муниципалног одбора града Ујвидека да одбор заседа једанпут месечно.

Затим је градоначелник г. д-р витез *Нађ Миклош* поднео градоначелнички извештај за прво тромесечје 1943 године. Из извештаја градоначелника види се да је снабдевање грађана са хлебом и са брашном било задовољавајуће. Грађани Ујвидека добијају чисто брашно без икаквих додатака. У погледу снабдевања грађана са свињском машћу из извештаја види се да је и на томе пољу градско Апровизационо звање све учинило а шта више постигнуте су и извесне резерве. У погледу снабдевања грађана са месом, било је извесних тешкоћа једино у погледу набавке говеђег и телећег, док је грађанство снабдевано редовно са свињским месом. Разлог слабијем снабдевању са говеђим и телећим месом лежи у томе што околине општине и поред важећих карата за куповину стоке не дозвољавају да се из њихових општина извози стока.

Снабдевање грађана са петролеумом и шећером текло је потпуно редовно. Једино било је тешкоће око снабдевања са шећером индустрије за прераду шећера. Услед законских ограничења централе за сировине, та предузећа добијају јако мале количине и једва одржавају своја предузећа у погону. Постоје тешкоће око снабдевања са кожом за ципеле и са ђоновима. Настале су тешкоће код снабдевања грађана са кромпиром. Власти су ставиле у изглед да ће град Ујвидек добити 190 вагона још у току прошле зиме, међутим приспело је свега 4 вагона. Тешкоће око снабдевања грађана са млеком трајаће још све док се то питање потпуно не реши. Друштво ОМТК купује млеко на лицу места и прерађено га шаље даље. Услед тога постоје тешкоће.

Сточна храна набавља се и приличне на томе терену су потпуно задовољавајуће. Снабдевање грађана са огревом било је необично тешко, међутим ипак су се набавиле извесне количине. Из извештаја даље се види да је и стање друмова потпуно задовољавајуће. Треба да се поправи камендишки, кисачки и део друма од Ујвидека до Ваш-капије. У току првога тромесечја издато је 192 грађевне дозволе. Градски паркови уређени су још у току марта месеца и склоништа од ваздушног напада која су се налазила у неким парковима, уклоњена су.

Градска плинара у првоме тромесечју произвела је 333.500 кубних метара плина. У нашем граду има 2.222 потрошача плина. Из извештаја се даље види да су сва градска привредна предузећа била активна и да су у сталном напретку.

У вези са градоначелниковим извештајем велики жупан д-р Деак Лео изјавио је да је донео извесне мере ради осигурања снабдевања грађана са месом тако да провинциске власти не чине сметње и да се дозволи да месари из Ујвидека могу да купују стоку у околним селима. Што се тиче кромпира који у Бачкој необично мало роди, учињено је све да се набави потребна количина. Набавиће се кромпир за расад, који ће се разделити пољопривредницима, да би се за идућу годину осигурала потребна количина. И у погледу снабдевања са млеком учињени су потребни кораци.

Чланови одбора са великим одушевљењем примили су извештај великог жупана као и градоначелников извештај. Затим је седница закључена.

— Прослава годишњице уласка мађарске војске у Бачку. Током ових дана у свима местима у Бачкој обављене су пригодне свечаности поводом годишњице уласка мађарске војске. Тако су одржане свечаности у Обечеју, Темерину, Бачфелдвару, Топољи, Шајкашлаку, Бачфекетехеђу и другим местима.

ИСПРАВКА:

— У пажњу виноградарима. У јучерашњем броју донели смо саопштење Градоначелничког звања града Ујвидека у коме се позивају сви виноградари да могу добити код Градског економског звања упутнице потребне виноградарима за прскање њихових винограда. Омашком није назначено да се тај позив односи само на оне виноградаре и закупце винограда који поседују винограде на територији града и атара Ујвидека.

СВЕЧАНА ПРОСЛАВА ДРУГЕ ГОДИШЊИЦЕ У САБАДКИ

Сабадка, 13 април. — Грађанство Сабадке је на најсвечанији начин прославило другу годишњицу уласка мађарских чета. Већ дан раније сви су домови искићени мађарским заставама, а у недељу пре подне одржана су благодарења у црквама разних вероисповести. На тргу Адолфа Хитлера отслужено је благодарење под ведрим небом. Више хиљада грађана и ученика свију школа, као и чланови разних друштава под својим заставама присуствовали су благодарењу.

После благодарења, коме су присуствовали и претставници власти са великим жупаном г. д-р Рек Андором на челу, народни посланик г. Калмар Тихамер је прочитао заповест Његове Преузвишености Намесника г. Николе Хортија од 11 априла 1941 године по којој је кренула мађарска војска у Бачку.

Велики жупан г. д-р Рек је потом предао уз пригодан говор горућу бакљу омладинцима, који су је однели на гробље где су запалили „светлост сећања" на гробовима мађарских јунака. У исто време штафете су положиле ловоров венац на споменике двојице народних гардиста, који су пали 12 априла 1941 године.

Свечани говор одржао је народни посланик Сабадке г. Богнер Јожеф. Он је нагласио да се 12 априла 1941 године остварило оно у што су непоколебиво веровали Мађари за пело време.

Након тога је Дитроп Ева рецитовала једну оду директора женске гимназије г. д-ра Рихтер Нандора, а Петењи Габор је такође рецитовао једну песму. Хор свих ученика као и хор занатлија отпевали су химну, а разне друштвене установе су извршиле дефиле пред претставницима власти.

Окружни суд у Сабадки проглашио је јуче пресуду којом је г. Золтан Ретиј, власник познате текстилне трговине у Сабадки, ослобођен оптужбе

Окружни суд у Сабадки одржао је јуче трећу расправу по предмету Золтана Ретија, власника познате текстилне трговине у Сабадки, оптуженог за продају текстилне робе изнад максимиране цене.

Још августа месеца 1941 године купио је од њега већу количину робе Јожеф Тума, трговац из Бачалмаша, који је куповину извршио заједно са својим намештеником Филипом Валтером. Том приликом Тума је купио 10 бала штофова, док је Валтер од сваког комада узео картон са ценама, те су на основу тога поднели пријаву против Ретија. Због овог дела Рети је био изведен на суд и осуђен на 6 месеци робије, 500 пенга новчане казне и на одштету у висини од 1000 пенга. Ову пресуду, међутим, Апелација је поништила, те је била одређена нова расправа, којом приликом је покренут поступак и против тужитеља Јожефа Туме, који робу није купио у трговини на велико, већ код детаљисте, те је на тај начин, пошто је и сам платио већу цену, утицао на пораст цена штофовима у своме месту. Тако су се после кратког времена појавили на оптуженичкој клупи и тужитељ и тужени, али овом приликом обоје као оптужени. Расправа је била веома занимљива. Саслушани су многобројни сведоци, од којих су неки тврдили да је Тума са Валтером хтео пошто-пото да се дочепа трговине Ретијеве, те да је из тога разлога и поднео пријаву, јер је веровао да ће га тиме запланити и присилити да му прода робу по смешно ниској цени. Јуче је проглашена пресуда којом се обоје оптужених ослобађају. Пресуда је правомоћна.

— Велики успех IV домаћег концерта ученика Делвидечког конзерваторијума. — Делвидечки конзерваторијум приредио је у недељу IV домаћи концерт својих ученика који је ванредно успео. Многобројној публици приказали су се како најмлађи, тако и најстарији ученици. Све тачке програма изведене су на опште задовољство и публика је бурним аплаузом поздравила извођаче.

— Теле са три главе и шест ногу. У селу Меоли поред Венеције једна крава донела је на свет теле-чудовиште са три главе и шест ногу. Једна глава била је скоро потпуно нормално развијена. Друга глава била је мања а трећа није имала њушку. Теле-чудовиште живело је свега три дана.

Народне причице

ЕРО И ТУРЧИН

Орао Турчин ралицом по страни знад некакве ћуприје, а Ero путем терао неколико натоварених коња Кад се Ero прикући близу, Турчин стаде викати:

— Ђа, шарања, ђа! И ти имаш памет, а Ero је нема!

У том Ero дође на ћуприју, па натера коње преко ћуприје, а он стаде запомагати:

— Јао мене до Бога милога! Шта ћу сад?

Турчин кад то чује, брже боље устави волове, па отрчи к њему.

— Шта је, море, Ero?

— Јао мене до Бога милога! Ето одоше ми коњи, а ја остадох за водом.

— Па хајде, море, и ти за коњима.

— Не смем, господару, Бог и Божја вера, ја туда за живот прећи.

— Ма, хајде, море, не лудуј, како те смеш прећи преко ћуприје куда иде свет и коњи натоварени прелазе?!

Аја, Ero неће ништа, него једнако јауче и лелече. Онда Турчин:

— Хајде, море, шта ћеш дати да те пренесем ја на леђима?

— А што иштеш, господару?

— Даћеш ми дванаест перпера.

— Хајде, де!

Упрти Турчин Еру, те пренесе преко ћуприје, а кад га спусти на оној страни, онда се Ero стаде пипати по недрима:

— Немам, господару, ни перпера, Бог и Божја вера!

— Како немаш, бре, — вели Турчин — зашто лажеш? Ајде опет на леђа.

Ero узјаше опет Турчина, те га још једном прејаше преко ћуприје, па га онда баци на земљу:

— Ето, кујо, цркни ту кад немаш чим да платиш!

Па се врати својим воловима и почне опет орати; а Ero онда скочи па преко ћуприје:

— Ej, Турчине, ти рече како и твоја шарања има памет, а Ero је нема! Еле он тебе прејаха двапут преко ћуприје! С. К.

*

СВЕТИЉКА ЗА ЦЕО СВЕТ

— Нема Бога, мој синко — говораше стриц адвокат своме синовцу који се повратио са веронауке.

Синовац је остао мало замишљен, па онда окренув се стрицу, рече:

— Стриче, би ли ти могао направити једну светиљку која би без уља, без петролеја, без бензина, без летрике расветљавала све наше место за читаву годину дана.

— Што ти пада у памет? Једна светиљка да расветљује цело место за годину дана! Немогуће.

— А би ли могао направити светиљку која би расветљавала целу нашу домовину за један век?

— Што говориш, зар си полудео!

— Стриче, ох како би била лепа лепа светиљка, која би расветљавала цели свет. Би ли је ти могао направити?

— Бежи одатле, ти си права будала!

— Нек сам и будала. Ипак ти, стриче, ево, видиш да је Бог створио сунце, које већ хиљаде и хиљаде година расветљује свет. Нико у њу не улива ни уља, ни петролеја, нити шта друго, а оно је свеједнако увек сјајно и светло. Што ти се чини?

А стриц умуче. А. К.

„НОВА ПОШТА"
У БУДАПЕШТИ
може се добити сваки дан
у трафици ХАНКЕ —
Вересшалне улица број 30

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

ТЕЖАК СЛУЧАЈ

Конан Дојл

Односи Дугласа Стонеа и леди Саноке били су опште познати у граду, и то колико у монденским круговима, у којима је она била најелегантнија појава, толико и у научним, где су њега убрајали у своје најодличније чланство. Зато је и побудила необичну пажњу вест која се једног дана пронела, да се леди Саноке заувек повукла у манастир. А сазнало се још и више: чувеног хирурга Стонеа, човека гвоздених живаца, нашао је слуга једног дана са лудачким осмехом на столици крај кревета. Стоне је полудео.

Дуглас Стоне је већ рођен за човека од будућности. Постао је чувени хирург. Његова хладнокрвност, просуђивање и његов брзи поглед нису имали такмаца. Приход му је био трећи по реду у Лондону, но расход још већи. Његова страст биле су жене. Мењао их је као кошуље. Но наједном обузела га је лула страст за леди Саноке: распалио га је један поглед, један једини разговор, једна прошаптана реч. Она је била најлепша жена у Лондону — за њега једина — но он за њу није био једини. Она је волела експерименте.

Лорд Саноке је био ћутљив и повучен тип. Имао је тек тридесетшест година, а изгледао је за двадесет година старији. Заносио се позоришћем. Касније, када се оженио, повукао се од те своје једине пасије и одушевљавао се вртларством. Знао је по цео дан уређивати башту и неговати своје кризантеме и орхидеје. А да ли је он знао какав живот проводи његова жена, или је то ћутке трпео, или је био заслепљена будала? То питање занимало је све оне који су га познавали и претресало се по салонима и клубовима.

Но ко није био упућен у те дегаље, кад је Стоне постао изабраник леди Саноке, морао је то дознати, јер је Стоне био импулзиван и отворен. Код њега није било тајни нити суздржавања, те је тиме и скандал био неизбежан. Он ју је посећивао, а она се возила по граду у његовим колима. Они уопште нису нимало скривали своје односе.

*

Била је зимска ноћ, тмурна и кишовита. Дуглас Стоне седео је у својој радној соби крај топле пећи. Вечерас је ишао у посету код леди Саноке и већ је наредио да му се за 9 часова спреме кола. Баш је испијао чашу вискија кад неко покуца на врата.

— Један вас господин чека, — јави слуга.

— Пацијент?

— Мислим да вас зове у посету болеснику, — одговори слуга.

— Прекасно је, вечерас не идем.

Слуга принесе на послужавнику посетницу: Халим Али, Смирна.

— Хм, Турчин. Уведите га да говорим са њиме, — рече Стоне.

Слуга отвори врата малом слабачком човеку; леђа су му била згрбљена, кожа тамна, а коса и бркови црни. Држао је у руци турбан од црвеног пругастог муслина.

— Добро вече, господине, — поче Стоне. — Ви свакако говорите енглески.

— Да, али не сасвим добро. Ја сам из Мале Азије.

— А шта је то тако хитно кад желите да идем са вама.

— Да, господине, моја жена је на умору. Морате одмах к њој. Ја сам углавном трговац старина. Међу мојом робом имам и неколико Алмохаресових бодежа, ако сте већ чули за њих. То су врло оштри бодежи, чудног облика и са отровним врхом. Моја жена се данас осећала слабо и пала је у несвест. У паду се убола на тај нож. Оследила је мало усну.

— Али, господине, ја морам вечерас на један важан разговор, те ми није могуће прихватити овај позив, — рече Стоне.

Турчин на то извади новчаник и баци пред Стонеа много златника:

— Ево сто фунти. Уверавам вас да нећете на овом послу изгубити ни читав час.

Стоне погледа на часовник: има још један сат времена до састанка, а хонорар је прилично висок. Не би било згодно пропустити га.

— Добро, — рече Стоне, — и ви желите да јој ја рану превијем.

— Не, не. Зато сам и дошао вама. Ви морате извршити малу операцију. Морате отсећи парче усне на месту убода где се налази отров. Упозоравам вас да морате пожурити док се отров не распростре по целом телу. Онда ће бити касно.

— Да, чини ми се да је то најбољи лек, — рече Стоне. — Боље је да изгуби парче усне него живот. Уосталом, то ће бити неприметно.

Дуглас Стоне узе своју ташну са инструментима, напуни још једном чашу понудивши и пацијента:

— Хоћете ли чашу вискија пре него што изађемо на хладноћу.

—Не, хвала. Ја сам Муслиман. А шта ће вам та зелена бочица? — упита Турчин.

— То је хлороформ за наркозу.

— И то нам је забрањено. Не смемо ни додирнути алкохол.

— Та валда нећу оперисати вашу жену без наркозе? — зачуди се Стоне.

— Ах, неће она ништа ни осетити: дубоки сан као прво дејство отрова већ ју је савладао, а осим тога ја сам јој дао опиум да јој ублажим болове. Изволите, моја кола вас чекају.

*

Кола стадоше. Дуглас Стоне није могао установити где се налази, премда је добро познавао Лондон. Нека стара жена отворила је капију.

— Како јој је? упита трговац. — Је ли што говорила?

— Није, господине. Лежи у дубоком сну.

Они пођоше за старицом. По поду није било ћилима. Свуда се видела само паучина. Корани су одјекивали у тишини куће. Уђоше у оријенталску собу: ту и тамо столови, неке старе луле и гротескно оружје. Једна мала светиљка осветљавала је читав простор.

Дуглас Стоне је узе и пође у угао собе где је на дивану, турски обучена, лежала једна жена. Лице јој је било покривено копреном само до половине, док су уста била слободна и лекар опази на доњој усни неки коси зарез.

— Не видим никаквих симптома, — поче он загледајући из близине рану. — Операција се може и одгодити.

Турчин у очајању поче ломити прсте.

— Ох, господине, знам да је отров смртоносан и да је, само операција може спасти.

Стоне је премишљао. Али шта — ако Турчин има праву и жена умре — колико ће бити неугодности за њега и његов глас. Но још једном је покушао да одгоди операцију.

— Знате ли да ће лице после операције остати унакажено?

— Знам, уста већ више неће мамити на пољубац!

На ту брутални реч доктор Стоне се нагло окрене и прихвати својих инструмената. Принесе светиљку сасвим близу лица. Кроз копрену видео је два тамна полузатворена очи чије зенице су светлуцале.

— Дали сте јој врло много опиума!

— Да, већу дозу, — одговори Турчин, — но молим вас не одуговлачите, јер је сваки тренутак судбоносан.

Лекар ухвати за усну и у два потеза, у облику римског броја пет, отсече једно парче.

Уз страховит врисак скочи жена. Копрена јој спаде са лица. Соба се окрете око Дугласа Стонеа. Видео је као у сну, на столици, бркове и перику Турчинову, док се лорд Саноке са саркастичним смешком наслонио уз зид. Видео је пред собом онесвешћену леди Саноке док јој је из расечене усне лоптила крв. Лорд Саноке се смешио тихо:

— Операција је за Марион била врло потребна, — рече, — не физички, већ морално, знате ли — морално!

Дуглас Стоне није ништа чуо. Прстима се играо са ресама на ћилиму. И наједном се почне смејати, дуго и гласно, лудачки.

Лорд Саноке се одједном уозбиљи, као да га је прожимао неки страх. Изашао је из собе тихо, на прстима.

Укрштене речи

Број 75

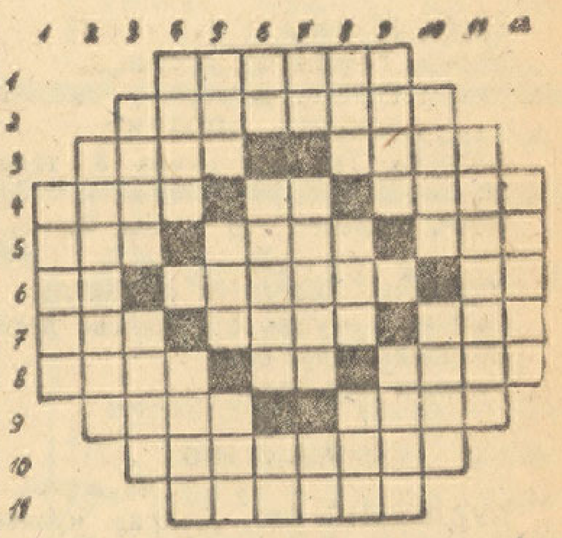

Водоравно: 1) Званичан списак пена. 2) Место у Србији. 3) Француски генерал — степска животиња. 4) Мати (шатровачки) — заменица — роман Јелене Димитријевић. 5) Женско име — део стабла — нема моћ говора. 6) Тебе — симпатисати — свежа. 7) Почетак молитве — река у Француској — Беч. 8) Планина у Бугарској (у падежу) — египатско божанство — последица кијавице. 9) Женско име — Драган. 10) Град у Црној Гори. 11) Завршеци кичме.

Усправно: 1) Запаљење. 2) Припада швајцарској вароши. 3) Обала — полет. 4) Саставни део Дрине — сугласник — лако испарљива течност. 5) Свеједно — птица певачица — здраво (латински). 6) Грчко слово — мазало — јуначки спев. 7) Страно мушко име — страно женско име — зачин. 8) Надев — отац (турски) — цин. 9) Мушко име — вокал — мучв. 10) Ра — галаме. 11) Булевар. 12) Љубљана.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 74

Водоравно: 1) Бугарин. 2) Улаз — в — лава. 3) Пак — пет — нар. 4) Авари — обала. 5) Ла — олово — Об. 6) Илија — алави. 7) Тен — вир — сиј. 8) Итај — л — Ката. 9) Талијан.

Усправно: 1) Упалити. 2) Ла Валет 3) Бака — инат. 4) Уз — рој — ја. 5) Г — пилав — л. 6) Ане — о — или. 7) Р — товар — ј. 8) Ил — бол — ка. 9) Нана — Асан. 10) Валовит. 11) Арабија.

Данас

Среда, 14 април.
Марија Египћанка, Јустин.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Аларгић, Трг Фр. Деака 5, телефон: 25—81.
Илин, Ержебет тер 4, тел. 24—45.

✱

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 1 мушко и 1 женско дете.
Венчаних: није било.
Умрлих: није било.

✱

РАДИО

14 април.

БУДАПЕШТ. 7.00: Јутарња музика **10.55:** Салонски оркестар из Сатмарнемета — **12.20:** Левенте оркестар из Сатмарнемета — **16.05:** Забавна музика — **17.00:** Забавна музика. — **20.30:** Штраусови валцери — **22.10:** Песме из филмова — **22.45:** Забавна музика.

✱

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

13 април.

Дунав: Комаром 298 (—4), Будапешт 341 (—20), Пакш 350 (—14), Баја 452 (—11), Мохач 480 (—10), Бездан 518 (—7), Гомбош 424 (—3), Ујвидек 484 (—5).

Драва: Барч 055 (—6).

Тиса: Вашарошнамењ 260 (—27), Токај 300 (—23), Тисафиред 308 (—26), Чонград 406 (—37), Сегед 480 (—42), Тител 392 (—13).

✱

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке бржи), 20.24.

За Сабадку: 4.31, **8.14** (убрзани моторни, веза за Зомбор), 13.31 путнички воз (само до Сабадке), 20.24.

За Зомбор: 3.53, 10.37., 13.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед: 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.

За Тител: 6.26, 20.27.

Из Будапеште: 18.08, **22.53** (бржи).

Из Сабадке: 7.38, **20.10 (убрзани моторни)**, 18.08, 22.53.

Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда, Зенте, Обечеја: 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Тителa: 6.24, 16.11.

СК РАТАР У ТИТЕЛУ УОПШТЕ НЕ ПОСТОЈИ

У броју нашег листа од 9 априла о. г., међу спортским вестима у 3 реда, штампан је и извештај са утакмице Шегрта (Тител)—Ск. Ратар (Тител) 6:4 (4:2). Извештај о тој утакмици послао нам је такозвани претседник Ск. Ратара, који се потписао са Б. С., а о утакмици која уопште није играна. Ск. Ратар уопште не постоји више, а његови некада најбољи играчи играју тренутно за Ск. Левенте у Тителу. Молимо наше спортске извештаче да нам у будуће не шаљу нетачне извештаје, као и да своје извештаје потписују пуним именом и презименом.

✱

СКЛ (Бороц)—СКЛ ((Силвач) 2:0 (0:0)

У Бороцу одржана реванш пријатељска утакмица. Игра је била врло жива и проткана лепим комбинацијама и с једне и с друге стране. У својој надмоћности Ск Бороц није имао среће и тек у другом полувремену даје два гола. Публика је имала прилике да види лепу и до крајности пожртвовану игру с обе стране. Код гостију истакли су се: Пајић, Шкодо Голове су дали: Јовин I и II. Судија г. Мишковић непристрасан.

СПОРТ У УНУТРАШЊОСТИ

БСК (Бачтоварош)—СК СЛОВАЧКИ (Опаланка) 4:0 (2:0)
БСК 16 (Бачтоварош)—БСК I (Бођан) 2:1 (1:0)

БСК је однео победу у пријатељској утакмици на свом терену. Домаћи тим је пружио лепу техничку игру нарочито у првом полувремену те је заслужио победу. Голове су дали Бабача (3) и Шипош. Код гостију добру игру су дали: голман Јовичић, бековски пар и десно крило.

У недељу, 18 о. м., БСК гостује у Лилиомошу против тамошњег Спорт клуба. Сем фудбалера БСК наступа са шах и пинг-понг екипама.

Први Б-тим БСК-а гостовао је у Бођану. У лепој и надмоћној игри победио је домаћи тим са 2:1. Игра је била лепа и узбудљива, нарочито од стране Бачтоварошана, тако да је победа заслужена.

У недељу, 18 о. м., Ск Њитра, Дунагалош, гостује у Бачтоварошу против Ib-тима БСК-а.

СК ЛЕВЕНТЕ (Апатин)—СК ЛЕВЕНТЕ (Лилиомош) 3:2 (2:1)

У Апатину је одиграна ова првенствена утакмица која се завршила незаслуженом победом домаћих. Гости су били много бољи, нарочито у техничком погледу, а изгубили су утакмицу због добијена два једонаестерца. За домаће голове су дали: Клајнер (2) и Мишеки, а за госте Жијак и Прерадов. Од домаћих највише се истакао голман Меркл. Судија је био слаб.

БСК (Бегеч)—СК ОМЛАДИНА (Кула) 3:3 (1:2)

Утакмица између ових клубова, која је одиграна у Кули, била је веома груба, али је судија ипак успео да одржи игру у својим рукама и да суди објективно. Голове су дали: Белић (2), Васић за Бегеч, а за Ск. Омладину Туруп (2) и Пејчић.

НСК (Надаљ)—ЖАБЉА КИШЕ 3:0 (0:0)

Надаљски спорт клуб гостовао је у Жабљи где је у првенственој утакмици убедљиво тукао домаћи тим. Игра је била жива и оштра, а на моменте и груба. У тиму НСК-а сви су дали добру игру, а нарочито се истакао Јоцков на беку. Голове су дали: Косанов (2) и Лаушев. Судио је објективно г. Бугадија.

ТРГОВАЧКА АКАДЕМИЈА—СК БЕГЕЧ 1:1 (1:1)

У Бегечу је одиграна пријатељска утакмица између ова два клуба. Утакмица је била врло жива и играло се наизменичном срећом тако да су наизменично била угрожена оба гола. Бегечани иако физички слабији и технички лошији од гостију били су врло пожртвовани, те су до краја сачували резултат постигнут у првом полувремену. Нарочито одбрана домаћих била је ефикасна. Судија објективан.

ДРЖ. УЧИТЕЉСКА ШКОЛА (Ујвидек)—РЕФОРМАТСКА ГИМНАЗИЈА (Кишкунхалаш) 0:0

У недељу је у Кишкунхалашу одиграна првенствена утакмица за Сент Ласло куп. Утакмица је била испуњена грубостима од стране гимназијалаца, тако да учитељи нису могли доћи до изражаја. Учитељска школа је показала веома лепу игру, а нарочито су се истакли Хауман, на беку, Швагер на центарфору. Судија је био врло слаб. Са овом утакмицом Учитељска школа ушла је међу осам најбољих средњошколских тимова у држави и наставља даље такмичење за Сент Ласло куп.

ДМКС (Петереве)—СК ХУЊАДИ (Чурог) 5:1 (1:1)

У недељу је у Петеревеу одиграна првенствена утакмица за други разред источне групе између ова два клуба. Домаћи су у лепој игри заслужено победили, а голове су дали: Молнар (2), Понер, Хорти и Свирчев, а за госте почасни гол дао је Дражић.

Своју другу првенствену утакмицу ДМКС игра у недељу у Надаљу.

КАФК (Кула)—Ск Тополља, резерва, 5:0 (3:0). КАФК је у недељу на свом игралишту у првенственој утакмици однео победу над Ск Тополљом. Голове су дали Цаја (2), Мерл, Клешпис, Саузер. Судија г. Бодор, из Ујвидека, судио је слабо и на штету Ск Тополље. У недељу, 18 о. м. КАФК игра своју другу првенствену утакмицу против Ск Сивца.

ТСК (Тополља)—СВШЕ (Сегед) 2:1 (2:0). У недељу је ТСК играо првенствену утакмицу групе »Зрињи« са железничарима из Сегеда. Победа домаћих није заслужена јер су гости показали првокласан фудбал, који се не виђа ни код свих лигашких клубова. Победи је допринела пожртвованост домаћих, одлична одбрана голмана, као и лош дан гостију. Голове су дали: Фењвеши I и Балаж, а за госте леви халф. Судија добар.

Ск Витез (Стапар)—Ск Балкан (Стапар) 3:1 (2:1). Ова утакмица играна је после утакмице домаћег СКЛ-а и СКЛ-а из Ходшага. Новооснивани клуб Ск Витез заслужено је победио противника. Судија објективан. У недељу Ск Витез игра против ЖАСК-а у Жарковцу.

Бачка (Сабадка)—БШЕ (Бездан) 3:2 (3:1). Слаба игра оба клуба. Од почетка до краја досадна. И најбољи играчи Бачке били су овом приликом слаби. БШЕ је стигао без голмана, тако да су гол бранили наизменично играчи са терена. Бачка, међутим, и поред тога не искоришћује све моменте и тешко поставља горњи резултат.

СК ЛЕВЕНТЕ (Стапар)—СК ЛЕВЕНТЕ (Ходшаг) 3:1 (0:1)

Другу првенствену утакмицу играли су ови клубови у Стапару. Интересовање је било велико, јер је клуб из Ходшага јак и фаворит за прво место. Међутим, и клуб из Стапара располаже добрим играчима, што показује и резултат. Први део игре припада гостима, док у другом делу домаћи не само да изједначују већ Волић даје и други гол, а Марковић из једанаестерца и трећи. Судија из непознатих разлога искључује из игре центар-фора и бека домаћих тако да играју са свега девет играча. На терену најбољи је био Катанић, а код гостију добар је био центар-халф и голман. Судија лош.

У недељу, 18 о. м. СКЛ гостује у Сонду.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

ТРАЖЊА

БЕРБЕРСКОГ ПОМОЋНИКА тражим за одмах. Плата по споразуму. **Гагић**, фризер, **Обеча**, Петефи ул. 2. 935

КУПОВИНА

КУПИО БИХ мушки пролећни **капут** или тренчкот за високу особу. Адреса у Администрацији. 937

ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕ СЕ МОДЕРАН НАМЕШТАЈ за радњу. Упитати Левенте ул. 6. 938

ПРОДАЈЕМ ШЕСТ НОВИХ ЈАСТУЧНИХ НАВЛАКА. Фазекаш ул. 2 (бивша Лончарска). 910

ПРИПОСЛАНО*)

Потписани овим изјављујем, да ме је моја венчана жена Шегуљев Љубица 7 марта 1943 год. без разлога напустила и на мој позив ми се не је вратила. Према томе њене дугоње нећу признати нити је од данас признајем за своју закониту жену. По повратку из војске ћу повести бракоразводну парницу.

У Сентамашу, 10 априла 1943 год.

ЖИВКО МУРГАШКИ
934 трг. помоћник.

*) За ствари под овом рубриком уредништво и администрација не примају одговорност.

Ако желите да будете укусно и добро одевени то ћете постићи, уз врло умерене цене, ако посетите нашу познату и добро уређену кројачку радњу

Лазар Марић
УЈВИДЕК, Кошут Лајош 13
(пре Милетићева) 802

Отворено је Градско јодно лековито купатило и минерална вода Д. Д., Ујвидек

Лети и зими — Блатно паковање (фанго) и радиум — Санаторијум за реуматичне

Стручно лечење — Испробан резултат
Првокласна послуга — Умерене цене
Цео пансион већ од 12·50 пенга 700
Благајна је отворена од 8—16 после подне
Телефон 30-12 Купалишни лекар: Др. Кинцл Берђ

Костим красан као сан продаће вам

Хајнеман

УЈВИДЕК

433 Мусолини пут 13

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАГИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.

Рукописи се не враћају